

Τὸ νέον ἔργον τοῦ συγγραφέως τῆς «Ἰσθλάλ» εἶνε ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ προτίθενται τὴν εὐρυνεῖν τῆς ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορηματος τοῦ Ἀλφόνσου Δαδὲ καλουμένης «Μικρᾶς Ἐνορίας», τῆς ὁποίας ὡς γνωστὸν οἱ ἐνορίζαι σύζυγοι ἔχουν ὡς κοινὸν γνώρισμα τὴν μακροθυμίαν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν συγγνώμην πρὸς τὴν ἀπιστήσασαν σύζυγον. Ὁ κ. Μ. Ἰωσήφ προὔποθετει κάποιαν ἐνοχήν, ἢ ὁποία κατ' αὐτὸν δὲν εἶνε ἐνοχή, καὶ κάποιον σφάλμα, τὸ ὁποῖον ἐπίσης κατ' αὐτὸν δὲν εἶνε σφάλμα, — ἐν ὀλίσθημα οὕτω, καθὼς λέγει ὁ τίτλος, — μίαν πτώσιν γυναικὸς ἢ ὁποία παρασύρεται αἴφνης ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις καὶ ἀπὸ τὸ αἰσθημά της εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἢ πρόθεσις της ἐναντιοῦται εἰς τὴν πτώσιν αὐτήν, παραμένουσα ἀγνή, φαίνεται δὲ φρονῶν τοιουτοτρόπως ὅτι περιορίζει πολὺ τὰς περιπτώσεις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μακροθυμίας καὶ τῆς συγγνώμης, ἐνῶ εἶνε ἀρκετὰ γνωστὸν ὅτι ἐλάχισται εἶνε αἱ πίπτουσαι γυναῖκες αἱ ὁποῖαι πρὸ τῆς πτώσεως καὶ πολλάκις καὶ κατὰ τὴν πτώσιν δὲν ἐπάλαισαν ἐπιμονώτατα διὰ νὰ παραμείνουν πισταὶ εἰς τὸν σύζυγον. Βεβαίως ἡ Κλεώ του ἐπάλαισε — τὴν δὲ ἀποτελεσματικῶς, — καὶ μετὰ τὴν πτώσιν (ἢ ὁποία οὕτως ὑπέβη χωρὶς ἐπαύριον), ἀπαιτήσασα παρὰ τοῦ ἐραστοῦ νὰ συνάψῃ αὐθωρεὶ γάμον μετ' ἄλλης γυναικὸς, — ἰδίως δὲ φαίνεται μετανοήσασα διὰ τὸ «ὀλίσθημά» της καὶ αἰσθανομένη ἀναθάλλουσαν τὴν παλαιὰν ἀγάπην πρὸς τὸν σύζυγον, ἀλλὰ πρὸ ὅλων τούτων πόσῳ πολὺ ἠγάπα τὸν ἐραστήν! Ἡ ἰδία ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν τὸ γνωρίζει καὶ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὀκισθῇ περὶ τούτου, — ἀλλὰ πόσῳ πολὺ τὸ γνωρίζει ὁ θεατὴς καὶ ὅλοι οἱ περὶ αὐτήν, πλὴν, ἐννοεῖται, τοῦ συζύγου! Καὶ δι' αὐτὸ πιθανὸν νὰ εἶνε εὐχῆς ἔργον ὅπως ἡ γνώμη τοῦ κ. Μ. Ἰωσήφ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ σχόντων τὴν αὐτὴν με αὐτὸν γνώμην, κατισχύσῃ εἰς τὴν πραγματικὴν τοῦ γάμου, ἀλλ' ὅμως δυσκόλως θὰ εὐρεθῇ ἀνὴρ ὁ ὁποῖος θὰ κρατήσῃ πλησίον τοῦ μίαν Κλεώ αὐτὴ θὰ ἠδύνατο νὰ εὐρῇ χάριν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἠθικολόγου, ἀρκεῖ οὗτος νὰ εἶνε πρόσωπον τρίτον, ἀλλὰ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ «ἀγαπώντος» συζύγου ποτέ, ὅσῳ δήποτε καὶ ἂν εἶνε αὐτὸς οὗτος ἐν μέρει ἐνοχος ὡς παραμελήσας τὴν ἀγαπημένην χάριν τῆς πολιτικῆς. Τὸ ἠγνόησε καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ συγγραφεὺς ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κλεώ ν' ἀποσιωπήσῃ τὴν σαρκικὴν πτώσιν

της, — τοῦ συζύγου θεωροῦντος αὐτὴν ἕως τέλους ἀπιστον μόνον ψυχικῶς. Ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν τόσῳ ἠησοῦτικὴν ἐπιχειρηματολογίαν τὴν ὁποῖαν ἀναπτύσσει ὁ οἰκιακὸς φίλος Μάλτας διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀποσιωπήσιν, τὸ ψεῦδος αὐτὸ παραμένει ὄχι ὀλίγον ἀποτροπιαστικόν. Καὶ ἐπὶ τέλους θέλετε ἀκριβῶς τὴν ἰδέαν μου; Τὸ δράμα κ' ἂν διαπλούμενον εἰς τέσσαρας πράξεις, δὲν λήγῃ ἴσως ἐντὸς αὐτῶν. Θὰ ἠδύνατο κανεὶς ἴσως νὰ διίδη μίαν πέμπτην πράξιν με ἀναθάλλουσαν τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν ἐραστήν καὶ μετὰ τὴν Κλεώ ἢ ὁποία θὰ ἐπρόδιδε τότε ὄχι μόνον τὸν σύζυγον της ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξαδέλφην της Ντόλλαν, τὴν κατ' ἀπαιτήσιν της σύζυγον τοῦ ἐραστοῦ της...

Ἡ δραματοποιήσις τοῦ σχετικοῦ μύθου ἔχει γίνεαι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἐν τούτοις δὲν ἐπετεύχθησαν μεγάλαι δραματικαὶ ἐξάρσεις καὶ ἐντονοὶ συγκινήσεις, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε πιθανόν καὶ νὰ μὴ ἐπεξητήθησαν, — ἀφ' ἑτέρου δὲν ἀπεσοβήθησαν καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν οἱ μαϊάνδροι τῆς ἐξεζητημένης διαλεκτικῆς ἢ ὁποία εἶνε τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικόν τοῦ κ. Μ. Ἰωσήφ ὡς δραματικοῦ συγγραφέως. Ἡ διαγραφὴ τῶν χαρακτήρων γίνεται ὄχι ἀδόκιμος. Ἀλλὰ πόσον ἀτυχῆς χαρακτὴρ αὐτὸς τῆς Ντόλλας! Ἦτο ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρξῃ ἡ χυδαία αὐτὴ καταδότης διὰ νὰ μάθῃ ὁ σύζυγος τὴν ἀπιστίαν τῆς συζύγου; Ὅσον ἀφορᾷ τούτου εἶνε ἀξιοπρεπῆς καὶ συμπαθῆς, ἀλλ' εἶνε καὶ πρωθυπουργὸς καὶ εἰς τὰς ιδέας τοῦ πολιτικοῦ του προγράμματος «περὶ εἰσαγωγῆς κάποιας κοσμοπολιτικῆς κινήσεως τῶν ἠθῶν» εἰς τὴν πρωτεύουσαν εἶνε καὶ ὄχι ὀλίγον ψυχαγωγικὸς. Τὸ ἔργον ἐχειροκροτήθη καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀνευφημήθη καὶ ὡς ἠθοποιὸς, δοκίμως ὑποδυθεὶς τὸ πρόσωπον τοῦ συζύγου καὶ πρωθυπουργοῦ Φέρρη, — τὸ πρόσωπον τῆς Κλεώ ὑποδυομένης τῆς Δος Μαρίνας Κοτοπούλη ὡς κἀντιοτε δοκιμώτατα.

ΧΡ. ΘΕΜ. ΔΑΡΑΛΕΞΗΣ